រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

លទ្ធផលកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ
នៃក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

(ចងក្រងដោយ៖ RAC Media; ប្រភពឯកសារ៖ កជភខ)

១-កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ ថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ថ្ងៃអង្គារ ៦រោច ខែមាឃ ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជួរ គារី បានបន្តប្រជុំពិនិត្យ និងអនុម័តបច្ចេកសព្ទគណៈកម្មការទស្សនវិជ្ជាបានចំនួន០៣ពាក្យ ដូចខាងក្រោម៖

១. អភិទស្សនវិជ្ជា អ. Metaphilosophy បារ. métaphilosophie	ទស្សនវិជ្ជាដែលសិក្សាអំពីទស្សនវិជ្ជាខ្លួនឯង ពោលគឺសិក្សាពីធម្មជាតិ វិធី គោលបំណង ស្វ័យភាព សត្យានុមតភាព និងសំណួររបស់ទស្សនវិជ្ជា ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងរវាងទស្សនវិជ្ជានិងមុខវិជ្ជាដទៃទៀត។ អភិទស្សនវិជ្ជាជាបច្ចេកសព្ទមួយបង្ហាញដោយទស្សនវិទូ ឡាសេរ៉ូវីត (Lazerowitz ១៩០៧-១៩៨៧) ជនជាតិប៉ូឡូញ សញ្ជាតិអាមេរិក។
២. បុព្វវាសនា អ. Predestination បារ. Prédestination	សាសនវិជ្ជាដែលអះអាងថា ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់នៅក្នុងដំណើរជីវិតរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ពោលគឺអ្វីៗដែលបានកើតឡើង កំពុងកើតឡើង ឬនឹងកើតឡើង ត្រូវបានកំណត់ជាមុនដោយអាទិទេពនិងមិនអាចកែប្រែបាន។ ការកំណត់ថាតើព្រលឹងរបស់មនុស្សម្នាក់ៗនឹងឡើងទៅឋានសួគ៌ឬធ្លាក់ទៅឋាននរក ត្រូវបានសម្រេចដោយឆន្ទៈរបស់អាទិទេពតាំងពីមនុស្សនោះកើតមកម្ល៉េះ ដោយមិនអាស្រ័យលើការប្រព្រឹត្តរបស់គេឡើយ។ (ពាក្យនេះគេប្រើនៅក្នុងទស្សនវិជ្ជាអំពីសាសនា អភិរូបវិជ្ជា និងតក្កវិជ្ជា)។

៣. សីលវិជ្ជាជីវៈ អ. Bioethics បា. Bioéthique	មែកធាងមួយនៃសីលវិជ្ជាអនុវត្តដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហាសីលធម៌ស្ដីពីជីវិតនិងមរណភាព ដែលផ្ដើមចេញពីការស្រាវជ្រាវខាងជីវសាស្ត្រនិងវេជ្ជសាស្ត្រទំនើបនិងការប្រតិបត្តិក្នុងការថែទាំសុខភាព។ សីលវិជ្ជាជីវៈជាក្រមសីលធម៌នៃជីវិតតម្រូវឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវខាងជីវវិទ្យា វេជ្ជសាស្ត្រ ឱសថសាស្ត្រ បសុសាស្ត្រ គីមីសាស្ត្រ បរិស្ថានវិទ្យា និងបច្ចេកវិទ្យាផ្សេងៗប្រតិបត្តិតាម ហើយវាក៏ជានិយាមសីលធម៌មួយប្រើសម្រាប់វាស់អំពើរបស់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យខាងលើឱ្យដឹងថាតើពួកគេប្រតិបត្តិតាមគោលការណ៍សីលវិជ្ជាជីវៈបានកម្រិតណា។ បញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសីលវិជ្ជាជីវៈ ដូចជា ការផ្ដល់ធនធានវេជ្ជសាស្ត្រកម្រកម្រិតស្វ័យភាពរបស់អ្នកជំងឺព្រមទាំងវិសាលភាពនិងព្រំដែននៃអំណាចរបស់វេជ្ជបណ្ឌិតនិងគិលានុបដ្ឋាក ការរំលូតកូននិងសុឃាត ការធ្វើពិសោធន៍លើមនុស្ស ការស្រាវជ្រាវពន្ធុ (ហ្សែន) ការពន្យារកំណើត បច្ចេកទេសក្នុងការបង្កកំណើតមនុស្ស ការពិនិត្យគភ៌ ការពពោះជំនួស ការបរិច្ចាគជាលិកាឬសរីរាង្គជាដើម។

២-កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ ថ្ងៃទី៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ថ្ងៃពុធ ៧រោច ខែមាឃ ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តមបណ្ឌិត ហ៊ាន សុខុម ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ បានបន្តប្រជុំពិនិត្យនិងអនុម័តបច្ចេកសព្ទគណៈកម្មការសុខាភិបាលបានចំនួន០៧ពាក្យ ដូចខាងក្រោម៖

១- អាក់ទីណូព្យាបាល អ. actinotherapy បារ. actinothérapie (f.)	វិធីព្យាបាលជំងឺដោយប្រើកាំរស្មីស្វាយអ៊ុលត្រា(ultraviolet) កាំរស្មីក្រហមអាំងហ្វ្រា (infrarouge)...។
២- អាក់ទីវ៉ាទ័រ អ. activator បារ. activateur(m.)	វត្ថុធាតុរូបឬគីមី(élément physique ou chimique) ដែលជួយពន្លឿនជីវប្រតិកម្ម(réaction biologique)។
៣- អាក់ទីវ៉ាស្យុង អ. activation បារ. activation(f.)	ការពន្លឿនជីវប្រតិកម្មដោយប្រើអាក់ទីវ៉ាទ័រ។
៤- អាគ្វីតេ អ. acuteness/ acuity បារ. acuité(f.)	សមត្ថភាពនៃវិញ្ញាណដែលអាចវិនិច្ឆ័យអ្វីៗដែលតូចឬតិចបំផុត។
៥- អាគ្វីតេល្ឺ អ. auditory acuity បារ. acuité auditive(f.)	សមត្ថភាពនៃសោតវិញ្ញាណដែលអាចទទួលសំឡេងតិចបំផុតបាន។
៦- អាគ្វីតេគំហើញ អ. visual acuity បារ. acuité visuelle(f.)	សមត្ថភាពនៃចក្ខុវិញ្ញាណដែលអាចមើលឃើញរូបភាពតូចបំផុតបាន។
៧- ស្រួចស្រាល់កម្ម/ ស្រួចស្រាល់នីយកម្ម អ. acutization បារ. acutisation(f.)	ការវិវត្តជំងឺពីរ៉ាំរ៉ៃទៅស្រួចស្រាល់។

៣-កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ថ្ងៃអង្គារ ១៣រោច ខែមាឃ ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជួរ គារី បានបន្តប្រជុំពិនិត្យ និងអនុម័តបច្ចេកសព្ទគណៈកម្មការទស្សនវិជ្ជាបានចំនួន០៣ពាក្យ ដូចខាងក្រោម៖

១- អនុមាន អ. inference បារ. inférence (f.)	វិធីនៃការទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលមានតម្លៃខាងតក្កវិជ្ជាពិតឬមិនពិតចេញពីសេចក្តីថ្លែង/អំណះអំណាងមួយឬច្រើន។ ជាទូទៅអនុមានចែកចេញជាអនុមានរួម(Induction)និងអនុមានញែក(Deduction)។ ក្នុងករណីខ្លះ គេរាប់បញ្ចូលវិសេសានុមាន(Abduction) ជាប្រភេទទីបីនៃអនុមានដែរ ប៉ុន្តែជាញឹកញាប់គេចាត់ទុកវាថាជាករណី វិសេសនៃអនុមានរួម។ (ពាក្យនេះគេប្រើនៅក្នុងតក្កវិជ្ជា)
២- អនុមានរួម អ. induction បារ. induction(f.)	វិធីនៃការពិចារណាដែលទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានចេញពីសច្ចភាពឬករណីដោយឡែកៗទៅរកសច្ចភាពសាកលឬការធ្វើទូទៅនីយកម្មលើមូលដ្ឋាននៃសច្ចភាពឬក៏ករណីដោយឡែកៗមួយចំនួនផ្អែកលើតក្កសាស្ត្រ។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អនុមានរួម ជាទូទៅមានសភាពប្រហែលជាជាងសភាពពិតដាច់ខាត។ ឧទាហរណ៍៖ - ដែកចម្លងអគ្គិសនី ទង់ដែងចម្លងអគ្គិសនី ប្រាក់ចម្លងអគ្គិសនី។ - ដែក ទង់ដែង ប្រាក់ ជាលោហៈ។ ដូច្នេះ លោហៈទាំងអស់ចម្លងអគ្គិសនី។ (ពាក្យនេះ គេប្រើនៅក្នុងតក្កវិជ្ជា)
៣- អនុមានញែក អ. deduction បារ. déduction(f.)	វិធីនៃការពិចារណាដែលទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីសច្ចភាពសាកលទៅរកសច្ចភាពដោយឡែកៗ ដោយផ្អែកលើតក្កសាស្ត្រ។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អនុមានញែក មានសភាពពិតដាច់ខាត។ ឧទាហរណ៍៖ - មនុស្សទាំងអស់ ជាយថាហេតុនឹងស្លាប់។ - សុខ ជាមនុស្ស។ - ដូច្នេះ សុខ ជាយថាហេតុនឹងស្លាប់ដែរ។ (ពាក្យនេះ គេប្រើនៅក្នុងតក្កវិជ្ជា)

៤-កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ ថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ថ្ងៃអង្គារ ៦កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជួរ គារី បានបន្តប្រជុំពិនិត្យ និងអនុម័តបច្ចេកសព្ទគណៈកម្មការទស្សនវិជ្ជាបានចំនួន២ពាក្យ ដូចខាងក្រោម៖

៦៩- វិធីសូន្យ អ. zero method បារ. Méthode zéro	វិធីមួយដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីទម្រង់មូលដ្ឋាននៃភាសា ដោយ ការបង្កើតពាក្យមួយតាមរយៈបន្សំនៃសញ្ញានានា។ ដោយសារតែទម្រង់តែមួយគត់របស់វា សញ្ញាទាំងនេះបានលុបចោលទាំងស្រុងនូវខ្លឹមសាររូបធាតុរបស់ខ្លួន។ វិធីសូន្យ គឺជាវិធីតក្កវិជ្ជាស្តីពីការបង្កើតគំរូមួយផ្អែកលើការសន្មតទៅតាមសនិទានភាព។ ឧទាហរណ៍៖ ក្នុងវិធីសូន្យ គេបង្កើតពាក្យ «ត្រី» (បញ្ញត្តិត្រី) ពីទម្រង់ឬរូបរាងផ្សេងៗរបស់សត្វត្រីជាក់ស្តែង។ (ពាក្យនេះគេប្រើក្នុងតក្កវិជ្ជា និងទស្សនវិជ្ជាអំពីភាសា)
៧០- តម្លៃសច្ចភាព អ.truth-value បារ. valeur de vérité	ភាពពិតឬភាពមិនពិតដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងនីមួយៗ។ តក្កវិជ្ជាបុរាណអះអាងថា រាល់សេចក្តីថ្លែងត្រូវតែពិតឬមិនពិត ហើយភាពពិតឬភាពមិនពិតរបស់វា គឺជាតម្លៃសច្ចភាពរបស់វា។ ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងនោះពិត តម្លៃសច្ចភាពរបស់វាគឺភាពពិត ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងនោះមិនពិត តម្លៃសច្ចភាពរបស់វាគឺភាពមិនពិត។ «ធ្យូងថ្មនោះមានពណ៌ស» មិនពិត, ដូច្នេះ យើងនិយាយថា តម្លៃសច្ចភាពនៃប្រយោគនោះគឺភាពមិនពិត។ «ទឹកកកសុទ្ធមានពណ៌ស» ពិត ដូច្នេះ យើងនិយាយថា តម្លៃសច្ចភាពនៃប្រយោគនោះគឺភាពពិត។ ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងពីរដូចគ្នា វាមានតម្លៃសច្ចភាពដូចគ្នា។ គោលការណ៍ស្តីពីទ្វិកលក្ខណៈនៅក្នុងតក្កវិជ្ជាបុរាណទទួលស្គាល់តម្លៃសច្ចភាពតែពីរ ចំណែកឯ ទម្រង់មួយចំនួននៃតក្កវិជ្ជាទំនើប បដិសេធការសន្មតនេះ ហើយអះអាងថាតក្កវិជ្ជាមានតម្លៃបីឬច្រើន។ លោក ស្រ្តូ សាន់ (Strawson) អះអាងថា អាចមានសេចក្តីថ្លែងដែលគ្មានតម្លៃសច្ចភាព ពោលគឺ សេចក្តីថ្លែងដែលមិនពិត ហើយក៏មិនខុសដែរ និង ដែលមានចន្លោះតម្លៃសច្ចភាព។ (ពាក្យនេះគេប្រើនៅក្នុងតក្កវិជ្ជា)

៥-កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកសព្ទ ថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

ថ្ងៃពុធ ១៤កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជួរ គារី បានប្រជុំពិនិត្យ ពិភាក្សា និងអនុម័តបច្ចេកសព្ទគណៈកម្មការវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច បានចំនួន ០៦ពាក្យ ដូចខាងក្រោម៖

១- មូលធននិយម អ. capitalism បារ. capitalisme (m.)	ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចមួយដែលនៅក្នុងនោះ មធ្យោបាយផលិតកម្មជាកម្មសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ទុនឯកជនដែលធ្វើប្រតិបត្តិការដើម្បីស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។
២- ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផ.ស.ស.) អ. gross domestic product (GDP) បារ. produit intérieur brut (PIB)	តម្លៃសរុបនៃទំនិញនិងសេវាដែលបានផលិតដោយប្រជាជនក្នុងប្រទេសណាមួយក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលតម្លៃនៃប្រាក់ចំណូលបានពីបរទេសទេ។
៣- ផលិតផលជាតិសរុប (ផ.ជ.ស.) អ. gross national product (GNP) បារ. produit national brut (PNB)	តម្លៃសរុបនៃទំនិញនិងសេវាដែលបានផលិតដោយប្រជាជននៃប្រទេសណាមួយក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ។

៤- ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច អ. macroeconomics បារ. macroéconomie (f.)	ផ្នែកមួយនៃវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចសិក្សាអំពីប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំង មូល ដែលផ្តោតទៅលើចំណូលជាតិ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និកម្មភាព អតិផរណាជាដើម។
៥- មីក្រូសេដ្ឋកិច្ច អ. microeconomics បារ. microéconomie (f.)	ផ្នែកមួយនៃវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចសិក្សាអំពីឥរិយាបថរបស់បុគ្គល ក្រុមហ៊ុន ឬស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងជម្រើសនិងការសម្រេចចិត្តក្នុងការឆ្លើយតបនឹងថ្លៃទំនិញនិងតម្រូវការក្នុងទីផ្សារ។
៦- ផែនការអាជីវកម្ម /ផែនការធុរកិច្ច អ. business plan បារ. projet commercial(m.)	ឯកសារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពិពណ៌នាអំពីជំហានចាំបាច់ទាំងអស់ដើម្បីចាប់ ផ្តើមនិងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មឱ្យបានជោគជ័យ។ ចំណុចសំខាន់ៗនៃផែនការអាជីវកម្មមានដូចជា គោលបំណង គោលដៅ សកម្មភាពធនធានមនុស្ស ថវិកាដែលត្រូវចំណាយជាដើម។